

Forfatter: Brandes, Georg

Titel: Udrag fra Hovedstrømninger. Emigrantlitteraturen (1872)

Citation: Brandes, Georg: "Samlede Skrifter", i Brandes, Georg: *Samlede Skrifter*, 1899-1910, s. 161. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-brandes04-shoot-idm139992359274912.pdf> (tilgået 28. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede Skrifter

Den saa længe undertrykte og saa voldeligt forfulgte Bog om Tyskland er det modneste Værk af Fru de Staëls Dannelse og Forstand. Det er det første af hendes større Skrifter, i hvilket hun fortæber sig saa ganske i Æmnet, at hun tilsyneladende har glemt sin egen Personlighed. Hun skildrer ikke mere sig selv i dette Værk, hun optræder kun forsaavidt hun meddeler om sine Rejser i Tyskland og gengiver sine Samtaler med Landets ypperste Mænd - istedenfor et Selvforsvar eller en Selvforgudelse gav hun her sine Landsmænd Overblikket over en hel ny Verden. Det Sidste, Franskmændene havde erfaret om Tysklands Aandsliv, var at der fandtes en Konge i Berlin, som daglig sad tilbords med franske Tænkere og Digtere, sendte sine middelmaadige franske Vers til Voltaire for at faa dem rettede tilbage, og ikke anerkendte Tilværelsen af nogen tysk Literatur. Nu erfarede de, ikke mange Aar efter, at der i dette Land, som deres sejrige Hære netop traadte under Fødder, siden da som ved et Trylleord i Løbet af et eneste Slægtleds Levetid var skudt en uhyre stor og lærerig Literatur i Vejret, som man endog vovede at stille ved Siden af deres egen, om ikke over den. Og Bogen gav et fuldstændigt, et alsidigt Billede af dette fremmede Aandsliv og denne fremmede Bogavl. Den begyndte med en Skildring af Landets og Byernes Ydre; den skitserede Modsætningerne mellem Nord- og Sydtysklands Præg, mellem Tønen og Sæderne i Wien 162 og Berlin, den indlød sig paa en Fremstilling af den tyske Universitetsdannelse og det nye Liv, som Pestalozzis Optræden havde meddelt Opdragelsen. Derefter gik den over til at meddele en Oversigt over den samtidige tyske Poesi, som for Franskmændene fik dobbelt Anskuelse ved de mange oversatte Digte og Dramabrudstykker, og Forfatterinden viger end ikke tilbage for at krone sit Værk med en Udsigt over den tyske Filosofis Udvikling fra Kant til Schelling.